

Переконані, що відтворювати і творити діти будуть лише після накопичення власного чуттєвого досвіду, певної активізації творчості за допомогою дорослих: перегляду творів мистецтва, розповідання і читання дітям творів художньої літератури (казки, розповіді, вірші); проведення з ними бесід; ігор творчого характеру, емоційних вправ та інше. Так діти матимуть первинне уявлення для того, аби вигадати власну історію супроводжуючи її відтворенням на папері власноруч створених фарб. Одним із важливих аспектів все ж таки є пропозиція педагога дітям щодо самостійного вибору, а як саме вони бачать ту чи іншу ситуацію. Важливо дозволити їм насолодитися дійством на шляху до зіткнення з чимось абсолютно невідомим.

Перш за все і педагог має бути творчою особистістю, прагнути постійного самовдосконалення, розуміти дитячий світ. На нашу думку, кожна дитина – природжений художник. У дітях закладено всі риси естетичних здібностей. Уява – невід’ємна частинка усього цього наповнення. Адже працюючи із зображувальними засобами такими як кольори, форма, композиція, лінія, різним матеріалом для малювання з використанням віршів, казок краще розвиваються різні види мовленнєвої діяльності. Спілкування одне з одним, обмін думками, взаємодія під час творчого процесу сприяє формуванню у дітей дошкільного віку правильності вимови, розвитку зв’язного мовлення.

Підводячи підсумки варто зазначити, що для виникнення та активізації художніх проявів дітей дошкільного віку необхідно створити сприятливі умови, занурити їх у світ творчості, оточити необхідними художніми матеріалами, урізноманітнити їх художній, естетичний, емоційно-чуттєвий досвід. Важливо, щоб дорослі, які оточують дитину, теж виявляли інтерес до художньої діяльності, спрямовували її інтереси та дії тощо.

Родіна Наталя Олександрівна

Київський університет імені Бориса Грінченка

Науковий керівник: Товкач Ірина Євгенівна, кандидат психологічних наук

Київський університет імені Бориса Грінченка

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Пріоритетними напрямками розвитку дошкільної освіти є глибоке засвоєння моральних норм, формування самостійності та духовності шляхом вивчення дітьми художньої літератури, формування мовленнєвих умінь та оцінно-етичних суджень, підвищення рівня культури українського мовлення.

Формування самостійності у процесі художньо-мовленнєвої діяльності посідає важливе місце у житті дитини дошкільного віку, оскільки це один із найефективніших засобів засвоєння мови народу, смислової систематизації слів, а передусім – спосіб задоволення нагальної потреби інтелектуального та духовного розвитку і зростання особистості дошкільника.

У дошкільній дидактиці художнє слово виступає не тільки засобом розвитку мовлення дитини, а й основним засобом виховання дитячої моральності, одним із потужних засобів якої є художня література.

Художній твір пробуджує в дитини глибокі почуття, які активізують творчу уяву і стають спонукую до творчої діяльності під впливом вражень від сприйнятого. Саме в дошкільному віці дитина одержує перші уявлення про форми спілкування людей, їх ставлення одне до одного, до праці, вчиться диференціювати вчинки, а усвідомити їх допомагають твори художньої літератури.

Мета нашого дослідження – розглянути педагогічні умови формування самостійності дітей дошкільного віку у процесі художньо-мовленнєвої діяльності.

Аналізуючи психолого-педагогічні дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців (А. Богуш, Н. Гавриш, Т.Котик, Л. Калмикової, С. Ладивір, Т. Піроженко, А. Чанчикової та інших), які розглядають питання розвитку самостійності у дітей дошкільного віку, ми припустили, що самостійність у дошкільнят різновікової групи можливо сформувати при дотриманні наступних умов:

– створення художньо-мовленнєвих ситуацій в організованій та самостійній діяльності дітей дошкільного віку;

– впровадження в освітній процес дидактичних ігор;

– вільне спілкування вихователя й дитини в процесі художньо-мовленнєвої діяльності.

Першою умовою є створення художньо-мовленнєвих ситуацій в організованій та самостійній діяльності дітей дошкільного віку.

Художньо-мовленнєва ситуація - це ситуація спілкування, що включає предмет мовлення і учасників спілкування (їх характеристики, взаємини, час і місце висловлювання) з допомогою художніх прийомів.

Самостійна художня діяльність виникає з ініціативи дітей і відображає їх інтереси. Можна говорити

лише про початковий її становленні у чотирирічних вихованців. Вона наближається до художньої, якщо мовленнєва ситуація безпосередньо пов'язана з різними видами мистецтва (музикою, образотворчим мистецтвом тощо). Наприклад, діти наспівують, пританцьовують, підігрують на музичних інструментах, згадують вірші, потішки, з захопленням грають за сюжетами казок, використовуючи образні іграшки, ліплять, малюють, виготовляють нескладні ручні вироби (з шишок, горіхів, кольорових клаптиків, соломки тощо).

Одним з прийомів збагачення самостійності за рахунок художньо-мовленнєвих ситуацій може бути привернення уваги дітей до добре засвоєного матеріалу, до колишнього репертуару. Знайомий зміст створює можливість вільно застосовувати навички виконання розповіді, драматизації, виразного читання.

Наступною педагогічною умовою є впровадження в освітній процес дидактичних ігор.

У дошкільному віці гра має найважливіше значення в житті маленької дитини. Потреба в грі у дітей зберігається і займає значне місце. В іграх немає реальної обумовленості обставинами, простором, часом. Діти - творці сьогодення і майбутнього. У цьому полягає чарівність гри.

Одним з видів ігрової діяльності є дидактична гра, що дозволяє ширше залучити дітей до поточного життя в доступних їм формах інтелектуальної і активної практичної діяльності, моральних і естетичних переживань.

Ще однією важливою педагогічною умовою є вільне спілкування вихователя й дитини в процесі художньо-мовленнєвої діяльності.

Спілкування - основна умова розвитку дитини. Для дитини важливо дивитися на дорослого, бачити його посмішку, чути його голос. Хвороба, що виникає при дефіциті спілкування, називають «госпіталізмом». Позбавлений спілкування малюк впадає в тугу, особистість його травмується, сповільнюється, спотворюється його психічний розвиток.

Перебуваючи в закладі дошкільної освіти, діти набувають перший досвід спілкування з однолітками та оточуючими його дорослими. Малюки відносяться до однолітків як до себе подібних, з якими можна весело провести час. Але, в той же час, не вміють взаємодіяти, прислухатися до думки інших дітей, не можуть зрозуміти мотиви вчинків і відповідно на них реагувати.

Таким чином, ефективність становлення і розвитку самостійної у процесі художньо-мовленнєвої діяльності багато в чому залежить від умов, які створює педагог в закладі дошкільної освіти.

Черняк Галина Анатоліївна

Кандидат історичних наук, доцент

Одеська національна академія харчових технологій

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА САМООСВІТУ СТУДЕНТА

Актуальність дослідження. Розробка інформаційних і комунікаційних технологій, які проникають в усі сфери життєдіяльності суспільства, призвели до їх активного впровадження в освіту. В цілому цей процес представляється логічним і виправданим: сучасна техніка радикально змінила багато сторін життя і в тому числі дозволила значно підвищити ефективність навчального процесу, розширила можливість людини працювати з великим об'ємом інформації і легше орієнтуватися в будь-якому інформаційному середовищі. Знання, кваліфікованість, креативність мислення, досвід, оперативність в роботі з одержуваною інформацією, її обробкою і прийняттям рішення на основі отриманих даних, не тільки в якійсь конкретній області знань, але і в міждисциплінарних областях стали важливими цінностями сучасного фахівця. Тому, одним із пріоритетних напрямів державної політики у Національній доктрині розвитку освіти XXI століття в Україні є запровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій, а також упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. У зв'язку з цим, проблема психологічних особливостей застосування високих технологій в самоосвіті майбутніх фахівців стає актуальною і представляє великий теоретичний і практичний інтерес.

Мета дослідження – виявити особливості впливу інформаційно-комунікаційних технологій на самоосвіту студента в умовах професійної підготовки з розширеним застосуванням інформаційних і комунікаційних технологій. Відповідно до поставленої мети і висунутої гіпотези були визначені такі завдання дослідження:

1) проаналізувати літературу, що стосується психологічних аспектів впливу комп'ютерних технологій в самоосвіті і виділити ті підструктури особистості, на які особливо, впливає професійна підготовка, заснована на інформаційно-комунікаційних технологіях;